

SFÂNTUL CUVIOS PAISIE DE LA NEAMȚ ȘI MITROPOLITUL VENIAMIN COSTACHI

Pr. conf. univ. dr. Daniel NIȚĂ-DANIELESCU
Facultatea de Teologie Ortodoxă „Dumitru Stăniloae”,
Universitatea „Al. I. Cuza”, Iași

<https://doi.org/10.47433/tv.xcixn1-4.169>

Abstract

Metropolitan Veniamin Costachi, from a very young age, wanted to become a member of the hesychastic community from Neamț, led by Pious Saint Paisie Velicikovski. Later, after apprenticing under Metropolitan Iacov Stamati (himself a monk from Neamț, from the community that had preceded the coming of the Paisian monks to the Monastery), he became a member of the Paisian community from Neamț, where he met Pious Saint Paisie, took “many spiritual teachings from His Holiness”, became “obedient to the staretz” and extended the model of life from the Neamț community to the diocese he led, and then to the entire Metropolitanate. The attitudes and deeds of the entire life and activity of the Romanian Metropolitan, disciple of Metropolitan Iacov and member of the Paisian community from Neamț, will shape his image in posterity as a “man of hesychast prayer and European founder”.

Keywords: Saint Paisios, Iacov, Veniamin, Neamț, Iași, hesychast

Personajele unui tablou de demult

Unul dintre tablourile păstrate până astăzi la Mănăstirea Neamț înfățișează momentul în care Vasile Costachi, viitorul monah și arhiereu Veniamin, este prezentat de tatăl său, Grigore Costachi, pe la anul 1782, episcopului Iacov Stamati de la Huși, pentru a fi primit în cinul monahal. Despre data, autorul și „tâlcul” scenei înfățișate în tablou s-a discutat mult. Părintele Constantin Bobulescu a considerat că este realizat la Mănăstirea Neamț în anul 1830 de pictorul Vasile Suliman din Suceava, care lucra atunci la zugrăvirea bisericii din incinta marii lavre de la Neamț (și multă vreme tabloul s-a și păstrat în biserică)¹. Cercetări mai recente atribuie compoziția mai degrabă lui Eustatie

¹ C. Bobulescu, *Din viața mitropolitului Veniamin Costachi. Neamul, copilăria, tinerețea și episcopatul*, Tipografia clericilor ortodocși din Basarabia, Chișinău, 1933, pp. 89-93.